

Osvětimské album v Domě fotografie

<http://www.ttg.cz/osvetimske-album-v-dome-fotografie/>

20. 5. 2015

Od 19. května do 20. září je v pražském Domě fotografie k vidění jedinečný soubor fotografií, který má v roce 70. výročí konce druhé světové války znovu připomenout osudy nevinných obětí koncentračního tábora Osvětim a varovat před silnými protizidovskými náladami v současné Evropě.

Během selekce, dvě dívky v popředí byly pravděpodobně vybrány na otrockou práci, Foto: Židovské muzeum v Praze

Výstava představuje 189 kopií fotografií z tzv. Osvětimského alba, unikátního dokumentu z roku 1944 zachycujícího systematickou likvidaci evropských Židů. Ačkoliv jsou na fotografiích zachyceni převážně občané předválečného Československa z Podkarpatské Rusi, nebyl doposud v Čechách tento soubor fotografií vystaven. Výstava zároveň objasňuje vznik alba, jeho nalezení osvětimskou vězeňkyní Lili Jacob a poválečný osud alba, v němž hrají významnou roli i Praha a Židovské muzeum v Praze. Zde byly v roce 1947 pořízeny kopie fotografií z tohoto alba, jehož originál se v roce 1980 dostal do izraelského památníku Yad Vashem. Další kopie fotografií se v průběhu 50. a 60. let 20. století dostaly díky Židovskému muzeu do několika dalších evropských muzeí.

Před selekcí na rampě v Osvětimi-Birkenau, v pozadí je vidět táborová brána, kterou všechny vlaky přijížděly, Foto: Židovské muzeum v Praze

Výstava prezentuje i nové doposud nepublikované poznatky o albu a Lili Jacob. Především je zaměřena na skutečnost, že ačkoliv se v souvislosti s albem většinou hovoří o transportech maďarských Židů, v zásadě se jednalo o občany předválečného Československa. I samotná Lili Jacob, která album našla, byla československou občankou, hovořila česky a ve třech poválečných letech žila na území tehdejšího Československa. Finanční obnos, který obdržela v roce 1947 od tehdejšího Státního židovského musea za možnost pořídit si kopie fotografií z alba, jí umožnil v roce 1948 vycestovat se svým manželem a prvorozenou dcerou do USA, kde začali nový život. Samotné fotografie byly poprvé publikovány v československých publikacích a album i jeho kopie hrály významnou roli jako důkazní materiál v poválečných procesech s válečnými zločinci v Německu i Izraeli.

Osvětimské album je jedinečným autentickým dokumentem, který zachycuje koncentrační tábor Osvětim-Birkenau na jaře 1944. Kromě alba z doby výstavby tábora v letech 1942–1943 a tří fotografií ilegálně pořízených samotnými vězni neexistuje jiný autentický obrazový dokument, který by přibližoval dění v Osvětimi. Historici právem považují Osvětimské album za jedno z nejdůležitějších svědectví o osudu milionů zavražděných. Téměř každý, kdo viděl nějaký televizní dokument o holocaustu nebo četl knihu věnovanou tomuto tématu, se již s některou z vystavených fotografií pravděpodobně setkal.